

Prima întâlnire a grupului de lucru inter-organizațional în cadrul proiectului “Îmbunătățirea eficienței energetice în gospodăriile și comunitățile cu venituri mici din România”.

Joi, 15 decembrie 2011

Locație:

Orange Concept Store, calea Victoriei, București.

Vorbitori:

Dr. Cerna Mladin – Președinte AAEC– partener de proiect

Dr. Dorin Beu – Director de instruire RoGBC - partener de proiect

Dr. Bogdan Drăgănescu – Consilier tehnic – PNUD

Moderatori:

Dna. Gina Petrescu – Consilier principal MDRT – partener de implementare

Dr. Doru Irimie – Asistent Program - PNUD

Organizator:

Dra. Cristina Șiu – Director de comunicare și evenimente RoGBC - partener de proiect

Participanți:

Mihai Sipos – Centrul Pentru Promovarea Energiei Curate și Eficiente în România

Andrei Chirilă – Manager construcții - Habitat for Humanity

Daniel Alexandru – Director Adjunct – Autoritatea Națională de Reglementare Pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice

Mihai Marius Voronca – Fondul Român Pentru Eficiența Energiei

Anca Fodi - Fondul Român Pentru Eficiența Energiei

Ana Cristina Dobrescu – Asociația Inginerilor de Instalații din România

Octavia Cocora – Asociația Inginerilor de Instalații din România

Mihaela Ștefănescu – Ministerul Mediului și Pădurilor

Narcis Jeler - Ministerul Mediului și Pădurilor

Ana Maria Stroia – Centrul Regional Pentru Protecția Mediului

Mihaela Georgescu – Universitatea de Arhitectură și Urbanism Ion Mincu

Silviu Ioan – Fondul Român de Garantare a Creditelor

Adriana Iftimie – Federația Patronatelor Societăților din Construcții

Șerban Țigănaș – Ordinul Arhitecților din România

Claudiu Georgescu – Asociația Producătorilor de Materiale Pentru Construcții

Vasile Rugină – Asociația Patronală Surse Noi de Energie

Camelia Rață - Asociația "Agenția pentru Managementul Energiei și Protecția Mediului" Brașov

Horia Asanache – Universitatea Tehnică de Construcții București

Agenda Evenimentului:

Anexa 1

Preambul

În cadrul proiectului “Îmbunătățirea eficienței energetice în gospodăriile și comunitățile cu venituri mici din România”, conform cu activitatea 1.1.1 din Componenta 1 de proiect a fost prevăzută „înființarea unui grup de lucru multi-organizațional care se reunește semestrial pentru evaluarea activităților curente legate de eficiența energetică și sărăcia energetică”.

Grupul de lucru a fost constituit în luna noiembrie 2011 și a avut prima sesiune de lucru pe data de 15 decembrie 2011.

Agenda sesiunii poate fi consultată în **Anexa 1** la acest document.

Sesiunea de dimineață a întâlnirii a început cu prezentarea, de către echipa de proiect, a proiectului și a mandatului grupului de lucru. În continuare, au fost făcute două prezentări de către partenerii de proiect desemnați, primă cu privire la cadrul legislativ și instituțional privind măsurile de eficiență energetică, de către AAEC, iar cea de-a doua cu privire la Studii de caz/Proiecte de succes în implementarea măsurilor sustenabile de eficiență energetică în comunitățile afectate de “sărăcia față de combustibili”, de către RoGBC.

Sesiunea de după amiază a cuprins o serie de discuții, organizate în cadrul a patru grupuri de lucru, fiecare abordând pe rând toate cele 4 subiecte incluse în secțiunea 1.1.1 din Documentul de Proiect. Subiectele abordate și rezultatele sesiunii sunt prezentate în **Anexa 2**.

Desfășurarea evenimentului

Dl. Doru Irimie a avut cuvântul de deschidere prezentând agenda primiei întâlniri a grupului de lucru, după care a invitat participanții la acest eveniment să se prezinte.

Dna. Gina Petrescu a mulțumit invitaților pentru timpul acordat acestui proiect prin participarea la prima întâlnire a grupului de lucru Inter-organizațional și a adresat în mod deosebit mulțumiri d-nei Yesim Oruc și d-nei Monica Moldovan care au făcut posibil acest proiect.

După ce participanții la eveniment s-au prezentat din perspectiva organizațiilor pe care le reprezintă, dl. Bogdan Drăgănescu a făcut o prezentare generală a proiectului.

La finalul prezentării, participanții au fost invitați să formuleze întrebări și comentarii.

Dl. Mihai Voronca a apreciat faptul ca unul dintre obiectivele proiectului este acela de a aduce nevoile consumatorului final în atenția celor ce formulează politici energetice în România și a făcut recomandarea ca în cadrul grupului de lucru inter-organizațional proiectului să existe și un reprezentant al furnizorilor de energie termică.

Dna. Ioana Iftimie a făcut oferta către Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului ca Federația Patronatelor Societăților din Construcții să preia la rândul său, în vederea diseminării informației, proiectele tip de reabilitare a celor mai răspândite 50 de blocuri.

Dna. Gina Petrescu a răspuns celor spuse de participanți ca, deși între municipalitățile vizate direct de acest proiect doar Craiova mai utilizează un sistem de încălzire centralizată, Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului intenționează să implice furnizorii și distribuitorii de energie termică în acțiuni de reducere a consumului la utilizatorul final.

În continuare, dl. Doru Irimie a prezentat rolul Grupului de lucru Inter-organizațional ca parte a componentei 1 a proiectului, menționând sprijinul pe care UNDP îl acordă grupului prin demersurile făcute în direcția furnizării de expertiză tehnică.

Dna. Octavia Cocora a cerut mai multe informații referitoare la etapele obiectivele și livrabilele concrete ale proiectului.

Dl. Doru Irimie a sintetizat, ca răspuns la întrebarea dnei Cocora, cele prezentate anterior.

Dl. Mihai Voronca a evidențiat că principala problemă nu va fi elaborarea unei strategii de “fuel poverty” ci implementarea sa și adoptarea acesteia de către Parlament. De asemenea dl. Voronca a recomandat ca eforturile de reducere a “fuel poverty” să nu se limiteze doar la reabilitarea termică a clădirilor ci să se extindă și asupra consumului de apă și energie electrică.

Dl. Vasile Rugină a menționat că problema sărăciei față de combustibili a devenit o problemă clasică, încorporată în Directivele Uniunii Europene și care specifică termenul de consumatori vulnerabili și responsabilitățile furnizorilor de energie față de asemenea consumatori. Există de asemenea recomandarea făcută companiilor din sectorul energetic de a investi în mod prioritar în reducerea consumului de energie la consumatorul final în general și de a se concentra asupra consumatorilor vulnerabili în special.

Dl. Șerban Țigănaș a remarcat faptul că termenul de “reabilitare” nu descrie procesul de reducere a pierderilor de energie prin anveloparea blocurilor și a întrebare cât de des este utilizat termenul “arhitect” în cadrul documentului de proiect.

Dl. Irimie a precizat că în cadrul documentului de proiect sunt prevăzute cursuri de instruire pentru arhitecți în domeniul materialelor și tehnicilor de construire sustenabile. Deasemenea, în cadrul componentei 3 a proiectului, unde se prevede realizarea de proiecte pilot, vor fi implicate arhitecți. Dl. Drăgănescu a completat cu precizarea că trebuie să existe o sinergie între disciplinele implicate în realizarea unui proiect sustenabil.

Dna. Petrescu a menționat că a cerut în mod repetat ajutorul Ordinului Arhitecților în vederea realizării proiectelor de reabilitare termică și că în toate aceste proiecte, până în acest moment au fost implicați arhitecți în stabilirea culorilor fațadelor clădirilor reabilite, deoarece acesta poate alege o culoare care ține cont de specificul zonei și localității din care acea clădire face parte.

Dna. Mihaela Georgescu a afirmat că dna arhitect Cristina Ochinciuc a fost șef de proiect pentru lucrările de reabilitare ale căminului nr.2 de la Universitatea Tehnice de Construcții din București. Problema reabilitării multi-criteriale complexe și integrate a ansamblurilor de locuit a fost deja ridicată în proiecte anterioare dezvoltate împreună cu Universitatea de Arhitectură și Urbanism, ceea ce face ca problema că arhitecții sunt neglijați este falsă.

Dl. Țigănaș a afirmat că, de fapt problema nu este aceea că arhitecții sunt neglijați, ci că arhitectura este ignorată, ceea ce este cu totul altceva.

Dna. Petrescu a afirmat că există un număr mare de interpelări din partea asociațiilor de locatari cu privire la culoarea aleasă pentru blocurile de locuințe. La această problemă, primăriile au afirmat că acele culori au fost alese de un arhitect, ceea ce indică faptul că arhitecții sunt implicate în acest demers. Cu toate acestea, dna. Petrescu a afirmat că lucrul în interiorul apartamentelor (ex. Reabilitarea termică a balcoanelor sau a structurii de rezistență a clădirii) sunt blocate sau se desfășoară foarte anevoios din pricina reticenței proprietarilor de a acorda accesul în spațiile de locuit.

Dl. Claudiu Georgescu a pus o întrebare dnei Petrescu cu privire la aspectul general al clădirilor reabilite, și și-a manifestat acordul cu privire la necesitatea implicării atât a arhitecților cât și a unor proiectanți specializați în procesul de eficientizare energetică a clădirilor, inclusive a formulat recomandarea introducerii unei noi meserii în Codul Ocupațiilor din România.

Dna. Petrescu a afirmat că Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului nu are nici o implicare în alegerea culorii clădirilor și ca, în special în București, toate sectoarele au arhitecți care sunt consultați. Astfel, responsabilitatea aspectului clădirilor în urma reabilitării revine în exclusivitate auditorilor și arhitecților implicate în proiect.

Dna. Ana Maria Stroia a pus o întrebare referitoare la legăturile dintre acest proiect și alte proiecte similar dezvoltate de ex. de convenția primarilor din care fac parte mai bine de 40 de localități, jumătate

dintre acestea având planuri de acțiune pentru energie durabilă. Recomandarea este aceea de a implica aceste asociații în cadrul grupului de lucru inter-organizațional.

Dl. Irimie a menționat că atât Asociația Orașelor din România cât și asociația Municipiilor sunt implicate în proiect.

Dna. Camelia Rață a anunțat faptul că organizația sa a câștigat un nou proiect numit net.com care implică 10 rețele din Europa în lucrul cu Convenția Primarilor. De asemenea, a menționat ca sunt localități care nu au un specialist în domeniul eficienței energetice dar care își doresc să implementeze o strategie de mediu care implică acțiuni în domeniul eficienței energetice.

Pauză de cafea.

La reluarea sesiunii, dna Cerna Mladin a făcut o prezentare a cadrului legislativ și instituțional pentru eficiența energetică în clădiri.

În continuare, Dl. Dorin Beu a făcut o prezentare a unor Idei și proiecte de succes în implementarea măsurilor sustenabile de eficiență energetică în comunitățile afectate de “sărăcia față de combustibili”.

De asemenea dl. Beu a pus problema în ce măsură clădirile reabilite din Valea Jiului (ex. Petrila) vor avea un viitor din punct de vedere al ocupanților, dat fiind că marea majoritate a locatarilor sunt pensionari.

Dna. Petrescu a afirmat că reabilitările se fac pentru cei care trăiesc în prezent în acele clădiri și că există perspective de dezvoltare turistică a zonei.

Dna. Mihaela Georgescu a menționat că în conformitatea cu legislația națională, luarea deciziilor de reabilitare a clădirilor se face cu consultarea beneficiarilor, lucru care însă nu este respectat mai ales în cazul clădirilor în care locatarii nu au un aport financiar la aceste lucrări. Dna Georgescu a făcut recomandarea ca Ordinul Arhitecților să se implice în mod activ în recomandările privind soluțiile de reabilitarea a fațadelor, pentru a compensa lipsa de arhitecți la nivelul primăriilor. Deasemenea, dna Georgescu a menționat că în multe cazuri, beneficiarii lucrărilor de reabilitare nu pot intra în posesia proiectului de reabilitare și că există situații în care lucrările și materialele specificate în proiectul de reabilitare nu sunt realizate, respectiv utilizate conform specificațiilor. Aceasta se datorează faptului că firmele care câștiga licitațiile de reabilitare au prevăzut un buget mult diminuat pentru aceste lucrări cu scopul de a câștiga licitațiile, aceasta având impact direct asupra calității finale a lucrărilor. Dna Georgescu a afirmat că își dorește ca materialele tradiționale, ecologice să fie adoptate în lucrările de reabilitare termică a clădirilor, creând în același timp locuri de muncă pe plan local dar a recomandat ca adoptarea acestor material să se facă numai în urma testării lor în timp, sau a importului de tehnologie din țările în care acestea sunt deja utilizate. Dna Georgescu a fost de părere că exista un anumit grad de

implicare a întregii echipe (a arhitecților, a reprezentanților asociațiilor de locatari, a constructorilor etc.) în alegerea culorilor utilizate la termoizolarea fațadelor. A recomandat editarea unei broșuri/ cărți, care să sintetizeze materialele referitoare la legislație (inclusiv cele prezentate de dna Mladin).

Dl. Claudiu Georgescu și-a exprimat acordul cu privire la necesitatea elaborării unei strategii de dezvoltare durabilă înaintea implementării unor măsuri de reabilitare termică, sau a identificării unui mod de integrare a acestui program în strategia de dezvoltare durabilă deja existentă la nivel European. Deasemenea, a apreciat că situațiile de implicare a beneficiarilor în luarea de decizii în ceea ce privește reabilitarea termică sunt izolate.

Dna. Georgescu a fost de părere că, problema ridicată de dl. Beu își are rezolvarea în cadrul componentei sociale a definiției sustenabilității. Deasemenea, dânsa a afirmat că lucrurile prezentate de dl. Beu (studii de caz referitoare la creșterea eficienței energetice) sunt depășite sugerându-i ca prezentările să conțină exemple mai recente, și nu proiecte pe care dânsa deja le cunoaște de mult.

Dl. Beu a menționat că exemplul proiectului din Franța era unul negativ, cu rolul de a sublinia fondurile excesive alocate unui proiect de creștere a eficienței energetice, cu atât mai mult cu cât acesta nu pare să fie integrat într-un plan de dezvoltare regional durabilă.

Dna. Georgescu este de părere că sumele prezentate în cadrul proiectului de reabilitare din Franța sunt greșite, în baza experienței pe care dânsa o are în cadrul proiectului de reabilitare de la Sf. Gheorghe.

Dl. Țigănaș a mulțumit pentru prezentările făcute de vorbitori, a apreciat ca foarte interesante cele spuse de dna Mladin și și-a manifestat interesul de a discuta mai detaliat, într-un alt cadru, criticile formulate în aceste prezentări. Pe de altă parte dl. Țigănaș a afirmat că motivul pentru care dânsul crede că această întâlnire a avut loc este de a discuta și acele lucruri care nu merg bine în cadrul procesului de reabilitare termică., formulând o serie de întrebări deschise: Cât la sută dintre programele de reabilitare au fost implementate în mediul rural, cât la sută din unitățile locative au fost reabilitate altfel decât cu polistiren, dacă sunt cercetate tehnologii și modalități alternative de reabilitare altfel decât cu polistiren, sau dacă există la nivel global proiecte realizate utilizând alte materiale în afară de polistiren.

Dl. Irimie a confirmat că o minuta a acestei întâlniri va fi circulată tuturor participanților și că, într-adevăr, unul dintre motivele pentru care a fost demarat acest proiect a fost acela de a ameliora situația existentă, considerată ca baseline.

Dl. Voronca și-a exprimat opinia că grupul de lucru ar trebui să se concentreze pe obiectivele stabilite în cadrul acestui proiect și, cu toate că discuțiile purtate prezintă un anumit nivel de interes, nu își au rostul într-un asemenea cadru. Deasemenea, dânsul a apreciat faptul că acest grup de lucru a fost constituit în așa fel încât să reunească mai multe discipline și mai multe specializări, motiv pentru care ar dori să știe dacă în continuare se dorește ca la viitoarele sesiuni să participe și alte persoane în afara auditorilor

energetici pentru clădiri. Dl. Voronca a recomandat participanților să aprofundeze substanța proiectului și să își asume rolul atribuit grupului de lucru, astfel ca la finalul proiectului să fie atinse obiectivele proiectului.

Dl. Irimie s-a manifestat acordul cu privire la cele afirmate anterior și a precizat că este posibil ca anumite aspecte ale baseline-ului proiectului, elaborat în timp, s-ar putea să nu mai fi de actualitate. Deasemenea, dânsul a prezentat pe scurt modul de lucru în cadrul sesiunii din a doua parte a întâlnirii.

Sesiunea de brainstorming: rezultate prezentate în Anexa 2.

La finalul sesiunii de brainstorming, Dl. Irimie a anunțat o schimbare în desfășurarea întâlnirii în sensul că, datorită volumului mare de informații, rezultatele vor fi prezentate în cadrul minutei ședinței și nu de către fiecare moderator în parte. Deasemenea, va fi transmis participanților și link-ul către documentul de proiect, în vederea consultării ulterioare, planul fiind că, în câteva luni să fie redactat primul draft al unui plan de acțiune în domeniul eficienței energetice în clădiri.

Anexa 1

Agenda evenimentului.

Prima întâlnire a grupului de lucru inter-organizațional din cadrul proiectului “Îmbunătățirea eficienței energetice în gospodăriile și comunitățile cu venituri mici din România “

Moderator discuții: Consilier evaluare examinare grad superior Serviciul Construcții Locuințe și Reabilitare Termică MDRT - Gina Petrescu/Dr. Doru Irimie – UNDP

Locație: Orange Concept Store, Piața Victoriei nr. 41 (lângă magazinul Muzica). Harta este disponibilă aici.

8.30 am – 9.00 am

Înregistrarea participanților (Sosirea și înregistrarea participanților)

9:00am – 9.40 am

Prezentarea proiectului “Îmbunătățirea eficienței energetice în gospodăriile și comunitățile cu venituri mici din România “

Responsabil: Dr. Bogdan Drăgănescu - UNDP

9.40 am - 10.10 am

Prezentarea în detaliu a rolului Grupului de lucru Inter-organizațional

Responsabil: Dr. Doru Irimie - UNDP

10.10 am - 10.30 am Pauză de cafea

10.30 am – 11.30 pm

Analiza cadrului legislativ și instituțional pentru eficiența energetică în clădiri

Responsabil: Prof. Dr. Ing. Emilia Cerna Mladin - AAEC

11.30 pm - 12.30 pm

Prezentare: Idei și proiecte de succes în implementarea măsurilor sustenabile de eficiență energetică în comunitățile afectate de “sărăcia față de combustibili”; Studii de caz

Responsabil: Conf. Dr. Ing. Dorin Beu - RoGBC

12.30 pm - 1.15 pm Pauză de masă

1.15 pm – 15.00 pm

Discuții deschise moderate și brainstorming

Moderator: Gina Petrescu – MDRT/Dr. Bogdan Drăgănescu – UNDP, Dr. Mihaela Ștefănescu – Ministerul Mediului și Pădurilor, Prof. Dr. Ing. Emilia Cerna Mladin – AAEC, Conf. Dr. Ing. Dorin Beu – RoGBC

Anexa 2

Rezultatele sesiunii de brainstorming.

În cadrul activității 1.1.2: din componența 1 a proiectului se urmărește „Dezvoltarea și adoptarea politicilor recomandate și planului de acțiune pentru integrarea problemelor de eficiență energetică și sărăcie energetică în practica administrației publice la nivel național”

Astfel, la nivel național, grupul de lucru urmează a formula/dezvolta recomandări pentru politicile privitoare la eficiența energetică în clădiri și sisteme de încălzire. Grupul de lucru va dezvolta și un plan de acțiune pentru includerea problemelor de sărăcie energetică în problemele care se intenționează a fi implementate de diferitele părți interesate. Acest lucru va include lucrul cu principalele părți interesate din România, pentru a sigura faptul că reducerea sărăciei energetice este abordată în cadrul programelor existente legate de utilizarea de energie în clădiri. Recomandările și planul de acțiune vor aborda un număr mare de probleme, inclusiv:

- Îmbunătățirea accesului regiunilor și comunităților cu venituri reduse la fondurile de eficiență energetică vizate;
- Elaborarea și distribuirea de instrucțiuni cu privire la integrarea problemelor legate de eficiența energetică în practica administrației publice într-un mod fezabil pentru regiunile și localitățile cu venituri reduse;
- Recomandări pentru legislația relevantă unde trebuie integrate sărăcia energetică și eficiența energetică;
- Elaborarea regulilor și reglementărilor de implementare pentru politicile aprobate/adoptate;
- Un plan pentru trecerea de la măsuri pentru subvenții pentru consumul de energie la cele pentru eficiență energetică.

Pentru o mai bună adaptare la specificul primei sesiuni a grupului de lucru, și având în vedere de asemenea specificațiile celui de-al doilea subiect prezentat în paragraful de mai sus (care este strict dependent de rezultatele celorlalte patru), analiza s-a concentrat pe cele patru subiecte rămase, fiecare din ele investigat cu ajutorul a 1-2 întrebări deschise, orientate înspre date calitative, după cum urmează.

- 1. Îmbunătățirea accesului regiunilor și comunităților cu venituri reduse la fondurile de eficiență energetică vizate**

- a) Ce fonduri există, sau ar putea fi disponibile pentru implementarea măsurilor de creștere a eficienței energetice?

Fondurile existente, accesibile în acest moment:

- Alocațiile de la bugetul de stat, bugetele locale și fondurile de reparații ale asociațiilor de proprietari conform O.U.G. 18/2009 privind creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe
- Măsura specifică finanțată din Fondul de Mediu (Casa Verde), de către Administrația Fondului de Mediu
- Inițiativele și investițiile din domeniul privat
- Creditele bancare cu garanție guvernamentală acordate conform OUG 69/2010, pentru asociațiile de proprietari din blocurile de locuințe care nu sunt eligibili pentru finanțate din fonduri publice conform OUG 18/2009
- GEF sau alți donori internaționali, pentru proiecte de genul celor prin care a fost constituit grupul de lucru
- Fondurile cu finanțare UE: FEDR, CBC, SEE
- Fonduri „SUI” – pentru clădiri sociale în câteva zone (în derulare) – TBD

Următoarele fonduri ar putea deveni accesibile la un cost/într-un interval de timp rezonabil:

- Constituirea unui fond privat de investiții cu finanțare publică și a asociațiilor de proprietari
 - Reforma economiei sociale, care să includă și măsuri în domeniul EE
 - Economii realizate de bugetele de stat și locale ca urmare a eliminării subvențiilor să fie direcționate către măsuri de EE
 - Vânzarea către parteneri externi (state sau companii) a surplusului de unități de cantitate atribuită conform Protocolului de la Kyoto (AAUs), iar măsurile GIS (*green investments schemes*) finanțate din fondurile obținute să fie direcționate cu prioritate pentru măsurile de eficiență energetică în clădiri (sectorul/categoria cu cele mai mari emisii GES, dar și cu cel mai mare potențial de reducere a acestora)
- b) Care sunt măsurile necesare pentru ca aceste fonduri să devină mai accesibile comunităților și regiunilor cu venituri mici?

Măsuri cu caracter general

- Previzibilitatea alocațiilor bugetare: să existe o certitudine cu privire la cuantumul și destinația sumelor alocate anual de la bugetul de stat pentru programele de eficiență energetică
- Reforma/regândirea pe alte principii a regiunilor de dezvoltare a României
- Asigurarea unei vizibilități și transparențe crescute a programelor de finanțare relevante
- Mai multă flexibilitate în dezvoltarea/implementarea proiectelor de finanțare, realizată inclusiv prin consultarea ex-ante a beneficiarilor
- Aplicarea de penalizări pentru proasta execuție a lucrărilor de reabilitare termică a clădirilor, iar fondurile obținute să fie direcționate pentru lucrări îmbunătățite
- Păstrarea și, după caz, introducerea regulii de bază, universal valabilă în domeniul finanțării programelor publice, cofinanțarea, pentru cointeresarea și responsabilizarea celor vizați și beneficiarilor măsurilor luate

Măsuri specifice anumitor programe

- Reformarea Agenției Fondului de Mediu, prin încredințarea fondurilor alocate măsurilor de eficiență energetică unui „trustee” privat, precum și prin asigurarea unui concurențe în domeniu (opusă situației actuale de monopol)
- Aplicarea de cote maxime obligatorii și acordarea de bonusuri furnizorilor de energie („*supply-side measure*”), pentru evitarea risipei și încurajarea consumului responsabil și din partea acestora
- Eliminarea subvențiilor pentru energie și acordarea de ajutoare exclusiv pentru locatarii cu venituri reduse (vulnerabili), de la bugetele locale
- Elaborarea hărții consumatorilor cu nevoi
- Dezvoltarea unui program de finanțare bazat pe performanță energetică - TBD

2. Recomandări pentru legislația relevantă unde trebuie integrate sărăcia energetică și eficiența energetică

- a) Care sunt legile care adresează în mod specific problema sărăciei față de combustibil și/sau a eficienței energetice scăzute a clădirilor?

Nu a fost abordată prin răspunsuri, TBD din prezentarea AAEC/literatura relevantă

- b) Care ar fi principalele amendamente legislative necesare pentru abordarea mai eficientă a acestei probleme?

Conceptul de fuel poverty și măsurile legislative de reducere a acestuia

- „Fuel poverty”/ „consumator vulnerabil” este o terminologie nerecunoscută în mod oficial, este necesară definirea legală a acestora, inclusiv a grupurilor țintă și a altor termeni utilizați
- Identificarea prin legislație a categoriei de oameni afectați de "fuel poverty"
- Alocarea de fonduri de către Ministerul unci și Protecției Sociale pentru creșterea eficienței energetice a locuințelor celor afectați de fuel poverty
- Promovarea de strategii și politici speciale pentru un fond de locuințe sociale

Conceptul de eficiență energetică și măsurile legislative de îmbunătățire a acesteia

- Clarificarea elementelor ce intră în componența termenului de "fuel"
- Adoptarea legislației pentru spargerea monopolurilor de pe piața producerii/distribuție de energie termică și electrică
- Crearea unui Fond de eficiență energetică la nivel național care să finanțeze proiectele de EE
- Acordarea de subvenții pentru implementarea măsurilor de EE la clădirile noi construite
- Specificarea valorilor standard a consumului de energie pentru clădirile noi construite, care trebuie să fie peste nivelul celor construite în trecut
- Promovarea de legi pentru recuperarea parțială a sumelor acordate ca subvenții pentru modernizarea energetică a clădirilor proprietate privată
- Includerea unor prevederi minimale cu privire la EE în planurile urbanistice
- Prevederea ca o cotă din veniturile furnizorilor de energie să fie folosite pentru dezvoltarea de energii din surse regenerabile
- Reglementarea prin lege a unui nivel minim de energie provenită din surse regenerabile la intervenție de modernizare a sistemelor de producere și distribuire a energiei termice
- Includerea de stimulente și sancțiuni în toată legislația privind EE

Măsuri legislative cu caracter general

- Promovarea de politici guvernamentale unitare, rezultate în urma unor acțiuni concertate prin colaborare interministerială
- Măsuri pentru respectarea legislației cu privire la EE: promovarea și adoptarea de legi aplicabile; elaborarea de norme de aplicare conforme legislației; includerea în legislație de sancțiuni pentru nerespectarea legii; controlul aplicării legislației

3. Elaborarea regulamentelor și reglementărilor de implementare pentru politicile aprobate/adoptate

- a) Ce politici (legislație primară/secundară, mecanisme de finanțare, etc.) există/ar trebui formulate pentru o abordare mai eficientă a problemei sărăciei față de combustibil și a eficienței energetice scăzute a clădirilor?

Strategii și planuri de acțiune

- Strategie națională și plan de acțiune pentru abordarea și reducerea *fuel poverty*
- Definirea unei strategii pentru adunarea stakeholderilor în domeniul EE

Politici și măsuri regulative, inclusiv legislație secundară

- Încurajarea acțiunilor de modernizare energetică complexă (energii din surse regenerabile, recuperarea/reciclarea energiei, co-generare etc.)
- Încurajarea intervențiilor colective (mai multe case/blocuri/cartiere)
- Promovarea de măsuri pentru încurajarea piețelor de materiale de construcții locale/reciclate/ecologice, pe bază de resurse locale
- Încurajarea folosirii sustenabile a surselor de energie regenerabilă în mediul rural
- Implicarea producătorilor/furnizorilor de utilități (energie, apă potabilă, canalizare, etc.) în măsurile de *demand-side management* în domeniul EE
- Monitorizarea și măsurarea consumurilor de energie, ca prim pas către conștientizare și aplicarea măsurilor de reducere a acestora
- Adoptarea de normative și soluții constructive de EE, adaptate la zonele climatice

Politici și măsuri financiare fiscale

- Acordarea de subvenții proporțional cu economia de energie (posibil de implementat în primul rând prin audit energetic și monitorizare)
- Prelungirea perioadei de credit pentru reabilitare termică până la 10 ani

Politici și măsuri de tip informațional-educativ

- Utilizarea mijloacelor mass-media pentru conștientizarea publicului larg cu privire la necesitatea și durabilitatea măsurilor de eficiență energetică
- Promovarea EE prin centre de informare pentru cetățeni
- Introducerea cursurilor de EE/sustenabilitate în programa de învățământ gimnazial

4. Un plan pentru trecerea de la măsuri pentru subvenții pentru consumul de energie la cele pentru eficiență energetică

- a) Cum vedeți o “foaie de parcurs” (*roadmap*) pentru trecerea de la politica subvenționării plății combustibilului consumat la finanțarea măsurilor de eficiență energetică?

Elemente constitutive ale planului de acțiune la nivel național

- Cunoașterea situației actuale (analiza ex-ante), pe bază de indicatori statistici funcționali, financiari, etc.
- Înlocuirea subvențiilor la energie cu ajutoare sociale pentru grupurile vulnerabile și trecerea de la subvenția chiriei pentru consum la subvenția proprietarului pentru reabilitare
- Analiza modului de desfășurare a programelor de finanțare (management, obiective, rezultate și soluții).
- Întocmirea unui plan de acțiune și a unui cadru instituțional adecvat și stabil pentru EE, deservit de personal calificat
- Stabilirea unor criterii/liste pentru un ansamblu de clădiri durabile, pentru care măsurile de eficiență energetică să fie cel mai eficiente economic
- Promovarea măsurilor de EE prin programe de finanțare și facilități fiscale
- Identificarea grupurilor țintă și a zonelor defavorizate
- Derularea de proiecte pilot pentru analiza rezultatelor utilizării resurselor
- Promovarea rezultatelor cercetării în domeniu
- Ierarhizarea intervențiilor tehnice, pe bază de criterii bine stabilite

- Analiza costurilor plătite de consumator prin generalizarea instalării contoarelor individuale de branșament
- Modernizarea sistemelor de distribuție, a punctelor termice și a rețelelor de transport, pentru diminuarea pierderilor și reducerea costurilor
- Modernizarea producției de energie, inclusiv din surse regenerabile
- Atragerea de investiții din partea sistemului bancar prin ESCO și promovarea de legislație ESCO - TBD

Particularități ale planului de acțiune la nivel local și regional

- analiza situației existente (ex. SWOT)
- proiecția scenariilor posibile (ex. Analiza cost - beneficiu) și alegerea scenariului optim
- dezbatere publică și campanii informative
- implementarea planului de acțiune
- monitorizarea rezultatelor
- Înființarea unui fond local pentru EE și dezvoltare durabilă (cu capital mixt)